

Юридичні позиції Конституційного Суду України з питань діяльності публічної влади

(К.Ю.Н., ДОЦ. БЕРЧЕНКО
Г.В.)

План

1. Юридичні позиції щодо Верховної Ради України
2. Юридичні позиції щодо Президента України
3. Юридичні позиції щодо Кабінету Міністрів України
4. Юридичні позиції щодо судової влади
5. Юридичні позиції щодо місцевого самоврядування

1. Юридичні позиції щодо Верховної Ради України

- Повноваження ВРУ – лише в Конституції
- Оскільки повноваження Верховної Ради України визначаються виключно Основним Законом України, наявність цих конституційних приписів дає підстави для висновку про неможливість наділення парламенту та його органів повноваженнями надавати згоду іншим органам державної влади на кадрові рішення, не передбачені в Конституції України.
- *(абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини)
Рішення Конституційного Суду України у справі за
конституційним поданням 58 народних депутатів України щодо
відповідності Конституції України (конституційності) положень
пунктів 3, 4, 5, 6 статті 9, пунктів 3, 4, 5 статті 10, підпункту „г“
пункту 1 статті 24, пункту 3 статті 26 Закону України „Про
організаційно-правові основи боротьби з організованою
злочинністю“, пункту 10 статті 14, статті 33-1 Закону України
„Про комітети Верховної Ради України“ від 10 червня 2010 року №
16-рп/2010*

- Системний аналіз положень Конституції України, проведений Конституційним Судом України, вказує на те, що повноваження органів державної влади визначаються Конституцією і законами України, а Верховної Ради України з питань здійснення державної влади встановлюються лише Конституцією України.
- *(речення перше абзацу другого підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини)*

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 статті 9, пунктів 4, 5 статті 10, підпункту „г“ пункту 1 статті 24, пункту 3 статті 26 Закону України „Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю“ від 27 травня 2009 року [№ 12-рп/2009](#)

-

- Особливий характер державної політики щодо телебачення і радіомовлення підтверджується закріпленням на конституційному рівні участі Президента України та Верховної Ради України у формуванні органів, які реалізують цю політику. Такими органами є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) та Державний комітет телебачення та радіомовлення України (далі – Держкомтелерадіо).

...
Порядок формування Національної ради визначено Конституцією України: Верховна Рада України призначає на посади та звільняє з посад половину її складу, іншу половину – призначає на посади та звільняє з посад Президент України (пункт 20 частини першої статті 85, пункт 13 частини першої статті 106). Такі дії Президента України та Верховної Ради України є одним із способів здійснення ними повноважень у сфері телерадіомовлення.

...
Системний аналіз конституційних норм, які визначають повноваження Президента України та Верховної Ради України у сфері телерадіомовлення, дає підстави для висновку, що ці інститути державної влади мають діяти в межах конституційних повноважень, зокрема, щодо участі у формуванні лише тих органів, які передбачені Конституцією України.

В Основному Законі України закріплено виключний перелік посадових осіб, у призначенні та звільненні яких безпосередньо беруть участь Президент України та Верховна Рада України, що свідчить про неможливість розширення на законодавчому рівні цього переліку. < ... >

Участь глави держави та органу законодавчої влади у процедурі призначення на посади та звільнення з посад керівників Телекомпанії, Радіокомпанії Конституцією України не передбачена. < ... >

- *(абзаци п'ятий, сьомий, десятий – дванадцятий пункту з мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 52 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 14 Закону України „Про телебачення і радіомовлення” від 15 вересня 2009 року [№ 21-пн/2009](#)

Межі – втручання в сферу компетенції іншої гілки влади

- Законами України можуть регулюватися також інші питання, вирішення яких відповідно до Конституції України не належить до повноважень інших органів державної влади або органів місцевого самоврядування. Це впливає з частини другої статті 85 Конституції України, яка встановлює, що Верховна Рада України здійснює повноваження, які відповідно до Конституції України віднесені до її відання.

Згідно з пунктом 5 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить "визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики". Під державною політикою розуміються стратегічні напрями діяльності держави в економічній, соціальній, гуманітарній, екологічній, правовій та інших сферах її внутрішнього життя, а також у сфері відносин з іншими державами на певну історичну перспективу. Засади внутрішньої і зовнішньої політики - це відправні ідеї, основні принципи стратегічної лінії діяльності держави у названих сферах. Вони є базою для проведення політики органами виконавчої влади, зокрема Кабінетом Міністрів України.

Цінова політика, тобто стратегія держави щодо встановлення і зміни цін, є однією із складових частин внутрішньої економічної і соціальної політики держави. <...>
(абзаци третій-п'ятий пункту 2 мотивувальної частини)

-)
- *Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України" (справа про комунальні послуги) від 2 березня 1999 року [№ 2-рп/1999](#)*

-
- Погодження Кабінетом Міністрів України цін і тарифів з Верховною Радою України <...> не впливає з контрольних повноважень Верховної Ради України, передбачених Конституцією України.

- *(речення перше абзацу третього пункту 4 мотивувальної частини)*

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 5, частини третьої статті 9 Закону України "Про ціни і ціноутворення" і розділу II "Прикінцеві положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про ціни і ціноутворення" (справа про ціни і тарифи на житлово-комунальні та інші послуги) від 10 лютого 2000 року [№ 2-рп/2000](#)

Визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики

- Запровадивши Законом регулювання ціноутворення в бурякоцукровому комплексі, Верховна Рада України реалізувала свої повноваження щодо законодавчого визначення правових засад і гарантій підприємництва, правил конкуренції та норм антимонопольного регулювання (пункт 8 частини першої статті 92 Конституції України).
- *(абзац четвертий пункту 4 мотивувальної частини)
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 6, 9 Закону України "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру" (справа про визначення мінімальної ціни на цукор) від 15 квітня 2004 року [№ 10-рп/2004](#)*
-

- Враховуючи наведене, Конституційний Суд України дійшов висновку, що встановлення частиною другою статті 9 Закону граничного рівня тарифу на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань є політикою ціноутворення як складової засад внутрішньої економічної і соціальної політики. Вона спрямована на забезпечення соціальних гарантій у першу чергу для незабезпечених громадян, включаючи систему компенсаційних виплат і дотацій з державного бюджету, створення умов для реалізації громадянами конституційного права на інформацію, свободу думки і слова і повинна визначатися виключно законами.

Тому, приймаючи зазначену норму Закону, Верховна Рада України діяла в межах, визначених статтею 92 Конституції України.

- *(абзаци третій, четвертий пункту 7 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини другої статті 9 Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів"
(справа про друковані періодичні видання) від 16 березня 2004 року [№ 6-рп/2004](#)

Делегування заборонене

- Делегування законодавчої функції парламентом іншому органу влади порушує вимоги Основного Закону України, згідно з яким органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), а органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).
Отже, відповідно до конституційних положень право встановлювати (скасовувати) загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі), включаючи ввізне мито та розмір тимчасової надбавки до діючих ставок ввізного мита, належить до законодавчих повноважень Верховної Ради України. Це виключне повноваження передбачає і право парламенту визначати всі елементи правового механізму регулювання податків і зборів (обов'язкових платежів), у тому числі податкову ставку (розмір податку на одиницю оподаткування) та строки справляння податку.
- *(абзаци п'ятий, шостий пункту 5 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпунктів 3.5, 3.6 пункту 3 статті 3 „Прикінцеві положення“ Закону України „Про Митний тариф України“, абзацу восьмого частини другої статті 9 Закону України „Про зовнішньоекономічну діяльність“ (справа про тимчасову надбавку до діючих ставок ввізного мита) від 23 червня 2009 року [№ 15-рп/2009](#)

2. Юридичні позиції щодо Президента України

- Статус Президента
- Згідно з Основним Законом України Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина (частина друга статті 102). Зазначені положення зобов'язують главу держави захищати усіма можливими правовими засобами, зокрема, права і свободи людини і громадянина. Тому образа чи наклеп на Президента України можуть розглядатися не тільки як посягання на громадянські права особи, що перебуває на цьому посту, але й як прояв неповаги до Української держави та її народу в цілому.
Отже, пропоновані Законопроектом зміни щодо вилучення частини другої статті 105 Конституції України можуть вплинути на обмеження прав і свобод людини і громадянина та є такими, що суперечать вимогам частини першої статті 157 Конституції України.
- (підпункт 4.5 пункту 4 мотивувальної частини)
Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб) вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статей 80, 105, 108 Конституції України) від 1 квітня 2010 року [№ 1-8/2010](#)

- Таким чином, пропоновані зміни про виключення зі статті 105 Конституції України частини першої, доповнення її новою частиною та доповнення новим пунктом статті 108 Конституції України **можуть призвести до обмеження прав і свобод людини і громадянина, ліквідації незалежності та до порушення територіальної цілісності України, що не відповідає вимогам частини першої статті 157 Конституції України.**
- *(абзаци перший, п'ятий, сьомий підпункту 4.4 пункту 4 мотивувальної частини)*

Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб) вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статей 80, 105, 108 Конституції України) від 1 квітня 2010 року [№ 1-В/2010](#)

Межі повноважень

- Конституція України не відносить до повноважень Президента України призначення перших заступників, заступників голів місцевих державних адміністрацій.
- *(речення друге абзацу першого пункту з мотивувальної частини)*

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) розпоряджень Президента України про призначення перших заступників, заступників голів обласних, Київської міської державних адміністрацій, виданих протягом липня - грудня 1996 року, січня 1997 року (справа щодо призначення заступників голів місцевих державних адміністрацій) від 24 грудня 1997 року № 8-зп/1997

- На думку Конституційного Суду України, із положень зазначених статей Основного Закону України випливає, що Президент України у виданих ним актах може формувати адресовані Кабінету Міністрів України відповідні **вказівки (доручення)**, які мають надаватися главою держави лише в межах його конституційних повноважень. При цьому Президент України не може змінювати визначені Конституцією України функції Кабінету Міністрів України, в тому числі управління об'єктами державної власності, а також підміняти вищий орган в системі органів виконавчої влади у здійсненні його функцій.
- *(абзац четвертий пункту 4 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного суду у справі за конституційним поданням 52 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України "Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю" від 16 липня 2004 року № 814 (справа про управління нафтовою галуззю) від 5 жовтня 2005 року № 7-рп/2005

-

- Конституційний Суд України наголошує на тому, що опосередковане підпорядкування Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань Президенту України через призначення і звільнення керівників створить загрозу незалежності цих органів, призведе до концентрації виконавчої влади у Президента України, його конкуренції з органами виконавчої влади, а отже, до нівелювання гарантій прав і свобод людини і громадянина.
- *Висновок КСУ у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до статті 106 Конституції України (щодо закріплення повноважень Президента України утворювати незалежні регуляторні органи, Національне антикорупційне бюро України, призначати на посади та звільняти з посад Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідувань) (реєстр. № 1014) вимогам статей 157 і 158 Конституції України 16 грудня 2019 року № 7-в/2019*

- КСУ також зазначав, що:
- - «..законами України не можуть встановлюватися будь-які повноваження глави держави, за винятком тих, що визначені Конституцією України, як і певні обмеження цих повноважень, оскільки вони також повинні закріплюватися безпосередньо Конституцією України». Підпункт 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України (справа про конституційно встановлену процедуру набрання чинності законом) від 7 липня 2009 року № 17-рп/2009
- - «В Основному Законі України закріплено виключний перелік посадових осіб, у призначенні та звільненні яких безпосередньо беруть участь Президент України та Верховна Рада України, що свідчить про неможливість розширення на законодавчому рівні цього переліку». Пункт 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 15 вересня 2009 року № 21-рп/2009

Керівництво в сфері оборони і зовнішньої політики

- В рішенні від 15 січня 2009 р. № 2-рп/2009 (абз. 6 п. 3.1 мотивувальної частини рішення) КСУ прямо зазначив, що «глава держави не тільки здійснює загальне спрямування зовнішньополітичного курсу держави згідно з визначеними Верховною Радою України засадами зовнішньої політики України, але й застосовує відповідні засоби впливу на діяльність суб'єктів зовнішньополітичної діяльності з метою забезпечення національних інтересів і безпеки України». Таким чином, КСУ визнав правомірним Указ Президента України, яким було визначене попереднє погодження кандидатур на посади в Міністерстві закордонних справ України. КСУ визнав конституційним визначення Президентом в своєму указі погодження з Президентом України як Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України планів і строків проведення навчань і тренувань, оскільки це перебуває у межах його повноважень. Президент України, реалізуючи конституційні повноваження щодо керівництва у сферах національної безпеки і оборони держави, повинен вживати заходів для підвищення бойової та мобілізаційної готовності, боєздатності Збройних Сил України, інших військових формувань і підготовки їх до оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, у тому числі через безпосередню участь і здійснення контролю за проведенням навчань і тренувань.
- В рішенні від 15 січня 2009 р. № 2-рп/2009 КСУ визнав право Президента на підставі припису самої Конституції про пряму дію її норм застосовувати засоби впливу на діяльність суб'єктів зовнішньополітичної діяльності з метою забезпечення національних інтересів і безпеки України. Зокрема, був визнаний конституційним порядок попереднього погодження кандидатур на зазначені в цьому акті глави держави посади як один із засобів реалізації Президентом України конституційного повноваження щодо здійснення керівництва зовнішньополітичною діяльністю держави.

- Схоже рішення КСУ ухвалив і щодо сфери оборони. На думку КСУ, системний аналіз положень Конституції України дає підстави вважати, що Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України мають окремі конституційні повноваження у сферах національної безпеки і оборони держави, але лише Президент України наділений конституційними повноваженнями здійснювати керівництво у цих сферах. Президент України, маючи конституційні повноваження щодо здійснення керівництва у зазначених сферах, може затверджувати Перелік посад, кандидатури для призначення на які погоджуються з ним. **Пункт 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 25 лютого 2009 року № 5-рп/2009**

3. Юридичні позиції щодо Кабінету Міністрів України

- **Межі повноважень – втручання в сферу компетенції іншої гілки влади**
- Зазначене свідчить, що Кабінет Міністрів України не наділений повноваженнями щодо встановлення розмірів пенсій.
Таким чином, закріплюючи у пункті 10 Постанови граничні розміри пенсійного забезпечення для окремих категорій громадян, Кабінет Міністрів України втрутився у сферу виключної компетенції законодавця всупереч положенням частини другої статті 6, частини другої статті 8, частини другої статті 19, пункту 3 частини першої статті 85, пункту 6 частини першої статті 92 Конституції України.
- *(речення друге абзацу третього, абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 10 Постанови Кабінету Міністрів України „Деякі питання соціального захисту окремих категорій громадян“ від 8 вересня 2009 року [№ 19-рп/2009](#)

4. Юридичні позиції щодо судової влади

- Скасування недоторканності
- КСУ дійшов висновку що скасування такої гарантії правосуддя, як недоторканність суддів, на думку КСУ, «опосередковано може призвести до обмеження права на судовий захист, гарантованого статтею 55 Конституції України».
- *висновок від 1 квітня 2010 р № 1-в/2010*

Судова реформа

- *Рішення КСУ у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень пунктів 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 17, 20, 22, 23, 25 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402-VIII 18 лютого 2020 року № 2-р/2020*

- Конституційний суд України **11 березня 2020 року ухвалив Рішення № 4-р/2020** у справі за конституційним поданням Верховного суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 червня 2016 року № 1402–VIII, "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування" від 16 жовтня 2019 року № 193–IX, "Про Вищу раду правосуддя" від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII

Доктрина політичного питання

- <...> до юрисдикції Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції належить, відповідно до їх повноважень, також **вирішення питань, які мають правовий (а не політичний) характер і які виникають у зв'язку з призначенням чи звільненням певних посадових осіб Президентом України або Верховною Радою України.**
- *(абзац шістнадцятий пункту з мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 124 Конституції України (справа щодо підвідомчості актів про призначення або звільнення посадових осіб) від 7 травня 2002 року [№ 8-рп/2002](#)

Касаційне оскарження

-
- У той же час Основний Закон України не містить положень, які встановлювали б обов'язковий касаційний перегляд усіх без винятку судових рішень. Таким чином, Основний Закон України передбачає як обов'язковий лише апеляційний перегляд справи, а касаційне оскарження судового рішення відносить до питань законодавчої доцільності, вирішення яких є виключним повноваженням Верховної Ради України.
- *Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України від 5 квітня 2018 року [№ 29-2\(1\)](http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/29-2i2018.pdf) URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/29-2i2018.pdf> (дата звернення: 31.10.2018); Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України від 6 квітня 2018 року [№ 45-2\(1\)](http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/45-2i2018.pdf) URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/45-2i2018.pdf>*
-

- Посилаючись на підтвердження своєї позиції на рішення ЄСПЛ, заявник не взяв до уваги позицію цього суду, згідно з якою право на доступ до суду не є абсолютним і може підлягати обмеженням; їх накладення дозволене за змістом, оскільки право доступу «за своєю природою вимагає регулювання з боку держави, яке може змінюватися залежно від часу і місця та відповідно до потреб і можливостей суспільства та окремих осіб» (рішення у справах «Голдер проти Сполученого королівства» від 21 лютого 1975 року, «Ашингдейн проти Сполученого королівства» від 28 травня 1985 року).
- *Ухвала другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України від 25 квітня 2018 року № 29-2(І)/2018 URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/29-2i2018.pdf>*

5. Юридичні позиції щодо місцевого самоврядування

- Строк повноважень – однаковий незалежно від того, були вибори черговими чи позачерговими
- Беручи до уваги, що конституційні положення, які встановлюють строки повноважень представницьких органів, мають загальний характер, Конституційний Суд України дійшов висновку, що **обчислення цих строків здійснюється однаково, незалежно від того, на чергових чи позачергових виборах обрано склад представницького органу чи посадову особу.**

Винятки з конституційних положень, що передбачають здійснення повноважень представницькими органами протягом закріпленого в них строку, можуть бути встановлені лише шляхом внесення відповідних змін до Основного Закону України, що узгоджується з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною в Рішенні від 30 жовтня 1997 року № 5-зп у справі К.Г.Устименка (пункт 4 резолютивної частини).
- *(речення перше абзацу третього, абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини)*

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Київської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 141 Конституції України від 4 червня 2009 року [№ 13-рп/2009](#)

Скасування актів

- Системний аналіз наведених положень Конституції і законів України дає підстави вважати, що за органами місцевого самоврядування законодавцем закріплюється право на зміну та скасування власних рішень. Таке право впливає із конституційного повноваження органів місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання місцевого значення шляхом прийняття рішень, що є обов'язковими до виконання на відповідній території, оскільки вони є суб'єктами правотворчості, яка передбачає право формування приписів, їх зміну, доповнення чи скасування. < ... >
Отже, Конституційний Суд України дійшов висновку, що органи місцевого самоврядування мають право приймати рішення, вносити до них зміни та скасовувати їх на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України, керуючись у своїй діяльності ними та актами Президента України, Кабінету Міністрів України.
- *(абзаци шостий, сьомий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 року [№ 7-рп/2009](#)

- Таким чином, органи місцевого самоврядування не можуть скасовувати свої попередні рішення, вносити до них зміни, якщо відповідно до приписів цих рішень виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, і суб'єкти цих правовідносин заперечують проти їх зміни чи припинення. Це є „гарантією стабільності суспільних відносин“ між органами місцевого самоврядування і громадянами, породжуючи у громадян впевненість у тому, що їхнє існуюче становище не буде погіршене прийняттям більш пізнього рішення, що узгоджується з правовою позицією, викладеною в абзаці другому пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 13 травня 1997 року № 1-зп у справі щодо несумісності депутатського мандата.
- *(речення третє, четверте абзацу п'ятого пункту 5 мотивувальної частини)*
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 року [№ 7-рп/2009](#)

- Ненормативні правові акти органу місцевого самоврядування є актами одноразового застосування, вичерпують свою дію фактом їхнього виконання, тому вони не можуть бути скасовані чи змінені органом місцевого самоврядування після їх виконання.
- *(абзац шостий пункту 5 мотивувальної частини)
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 року [№ 7-рп/2009](#)*

-